

Härnösands kommuns revisorer

Till
Skolnämnden

För kännedom:
Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen

2019-11-21

Revisionsrapport ”Grundläggande granskning”

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en grundläggande granskning för att bedöma om nämnden har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Revisionen önskar att skolnämnden lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 27 februari 2020. Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

Svaret skickas till Lena Medin, KPMG (mailadress lena.medin@kpmg.se) för vidarebefordran till revisorerna.

För Härnösands kommuns revisorer

Sigge Tjärnlund
Ordförande

Ingrid Flodin
Vice ordförande

Bo-Anders Öberg
2:a vice ordförande

Grundläggande granskning - Skolnämnden

Revisionsrapport

Härnösands kommun

KPMG AB

2019-11-21

Antal sidor 8

Härnösands kommun
Grundläggande granskning - Skolnämnden

2019-11-21

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Enkät – resultat	4
3.1	Utbildning	4
3.2	Målstyrning	5
3.3	Ekonomistyrning	6
3.4	Uppföljning av intern kontroll	7
4	Risker identifierade av nämnden	8

1 Sammanfattning

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Vår sammanfattande bedömning utifrån rapporten är att styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål kan tydliggöras och att arbetet med intern kontroll kan förstärkas.

Vi lämnar utifrån vår granskning följande rekommendationer.

- att nämnden går igenom resultatet av enkäten tillsammans med våra slutsatser samt undersöker varför så få ledamöter har svarat, se avsnitt 3.
- att nämnden i samverkan med kommunstyrelsen och övriga nämnder genomför en grundläggande politikerutbildning, se avsnitt 3.1
- att nämnden ser över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål, se avsnitt 3.2
- att se över arbetet med intern kontroll., se avsnitt 3.4.

2 Inledning/bakgrund

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

I årets grundläggande granskning har ledamöterna, både ordinarie och ersättare, i styrelse och nämnder fått frågor skickat till sig via en webbenkät. Revisorerna har vid träff med presidiet för respektive styrelse och nämnd ställt kompletterande frågor samt samlat in underlag som styrker svaren i enkäten.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen 6 kap § 6
- Gällande lagar och rekommendationer avseende
- Tillämpbara interna regelverk och policys

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Enkät till nämnden
- KPMG har tillsammans med revisionen har träffat presidiet
- Dokumentstudier av underlag erhållits av nämnden och inhämtas från hemsida, bl.a. protokoll, verksamhetsplan, delårsrapport, internkontrollplan.

Rapporten är faktakontrollerad av skolchef, skolnämndens ordförande har fått rapporten för faktakontroll men ej återkopplat.

3 Enkät – resultat

Enkäten har skickats till 18 ledamöter och ersättare. Sju ordinarie ledamöter och en ersättare har svarat på enkäten.

Vi anser att det är väsentligt att revisionens granskningar beaktas. Vi rekommenderar att nämnden undersöker varför så få har svarat samt att nämnden går igenom resultatet av enkäten tillsammans med våra slutsatser.

3.1 Utbildning

De förtroendevalda inom skolnämnden fick i samband med inledande sammanträden mellan januari och maj ta del av utbildning. Dessa ska enligt uppgift delgivits via informationspunkter varav de förtroendevalda bl.a. tagit del av information kring skollagen, kommunallagen och forskning gällande skolområdet¹.

Vidare har de förtroendevalda fått träffa personal som jobbar centralt i förvaltningen i syfte att få en överblick av förvaltningens arbete och möjligheten till att föra en dialog kring arbetet som bedrivs.

Av de svarande anser åtta stycken att de tagit del av ändamålsenlig utbildning. Till svar på frågan huruvida det saknades något i utbildningen har en person svarat att information inte är samma sak som utbildning. Ytterligare en person har däremot kommenterat att utbildningen tillgodoser utbildningsbehovet.

3.1.1 Bedömning

Vi ser positivt på att de förtroendevalda fått tagit del av information kring relevanta lagar och forskning som berör nämndens verksamhet. Likaså att nämnden fått träffa verksamheter kopplade till nämndens arbete. Däremot har de nya förtroendevalda inte tagit del av någon grundläggande politikerutbildning i syfte att underlätta införandefasen i den politiska arenan.

Vi rekommenderar att nämnden i samverkan med kommunstyrelsen och övriga nämnder genomför en grundläggande politikerutbildning.

¹ En ledamot har till fråga om utbildning svarat att "information inte är samma sak som utbildning".

3.2 Målstyrning

1	Mål och måluppfyllelse	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt mål som är tydligt kopplade till KF:s mål?	6			1
1.2	Har nämnden/styrelsen formulerat målen så att de är mätbara	2		4	1
1.3	Följer nämnden/styrelsen upp hur målen utvecklas under året?	4		3	
1.4	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen?	4		1	2

Nämnden beslutade den 25 oktober 2018² att anta verksamhetsplan med intern kontrollplan för år 2019. Denna verksamhetsplan kom senare att revideras och beslut togs den 21 februari 2019 att anta en ny reviderad verksamhetsplan för år 2019³. Den huvudsakliga orsaken till att verksamhetsplanen reviderades grundade sig i en ny skattemedelsram⁴ som resulterade i besparingar inom verksamheten. Totalt innebar den nya skattemedelsramen en minskad budget motsvarande 8 mnkr.

Nämnden har i sin verksamhetsplan för år 2019 kommenterat fullmäktiges övergripande mål för kommunen samt nämndens tilldelade resultatuppdrag med tillhörande styrtal. Verksamhetsplanen redogör även översiktligt för hur nämnden ska uppfylla resultatuppdragen vilket har brutits ner i mindre aktiviteter/satsningar samt att det förs en redogörelse för nämndens egna beslutade mål.

Vi har tagit del av måluppföljning per sista augusti som redogör för verksamhetsmålet gällande miljöcertifiering av skolförvaltningens samtliga enheter. Per sista augusti når nämnden inte verksamhetsmålet vilket beskrivs grunda sig i att certifieringsprocessen tagit mer tid i anspråk än förväntat. Vad gäller övriga fem verksamhetsmål framgår att dessa ska följas upp under tertiäl tre.

3.2.1 Bedömning

Vi ser positivt på att nämnden redogör för hur de övergripande verksamhetsmålen ska uppfyllas. Däremot anser vi att det även är viktigt att styra, och därmed följa upp, mot de mål som kommunfullmäktige fastställt i verksamhetsplanen. I och med att merparten av fullmäktiges mål endast följs upp en gång per år saknar nämnden möjligheten att vidta åtgärder under året. Uppföljningen blir således endast en form av efterkontroll.

Vi anser att nämnden regelbundet behöver följa upp att indikatorer och måltal följs samt deras effekt på verksamhetsmålen. Detta för att vid avvikelser kunna fatta beslut om måluppfyllande åtgärder.

² 2018-10-25 § 108

³ 2019-02-21 § 29

⁴ 2018-12-13 § 127

Vi rekommenderar därför att nämnden ser över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål.

3.3 Ekonomistyrning

2	Ekonomistyrning	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
2.1	Har styrelsen/nämnden fastställt en budget i balans?	4	3		
2.2	Följer nämnden upp ekonomin och upprättar prognoser tillräckligt under året?	6			1
2.3	Har nämnden/styrelsen fattat beslut om tillräckliga åtgärder för att uppnå budget?		3	3	1
2.4	Har nämnden/styrelsen redovisat en konsekvensanalys till KF i de fall budget inte anses stå i relation till uppdraget?	1	2		4

Nämnden antog den reviderade budgeten 21 februari 2019⁵.

Vi har tagit del av ekonomiska månadsrapporter per februari, mars, maj, juni och juli samt tertialrapport 1. Den ekonomiska prognosen per sista april visar en positiv budgetavvikelse motsvarande 3,0 mnkr och en budget i balans per helår. Av den ekonomiska månadsrapporten per sista juli framgår en positiv budgetavvikelse motsvarande 3,1 mnkr som framförallt förklaras av högre intäkter i form av statsbidrag från Skolverket. Av den ekonomiska månadsrapporten per sista juli framgår inte prognos per helår.

Vi har även tagit del av nämndens delårsrapport per sista augusti som visar ett överskott på 0,1 mnkr. För samma period är det dock budgeterat med ett underskott på 2,1 mnkr vilket ger en positiv budgetavvikelse motsvarande 2,2 mnkr. Prognosen per helår visar en ekonomi i balans.

3.3.1 Bedömning

Vi har inga kommentarer.

⁵ 2019-02-21 § 29

3.4 Uppföljning av intern kontroll

3	Intern kontroll	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	5			2
3.2	Är nämnden/styrelsen delaktig i risk- och konsekvensanalysen som ligger till grund för planen?	2		2	3
3.3	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen	6		1	
3.4	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister	5		1	1

Nämnden har upprättat en internkontrollplan för år 2019⁶ som bygger på tre olika fokusområden. Det framkommer däremot inget underlag som ligger till grund för varför dessa fokusområden valdes ut. Vidare framkommer det inte heller hur eller när dessa fokusområden ska kontrolleras.

Vi har inte tagit del av någon uppföljning av intern kontroll.

3.4.1 Bedömning

Vi anser att risk- och väsentlighetsanalysen bör utgå från verksamheternas processer och de kontroller som redan är inarbetade i processernas styrning. Brister eller avsaknad av inarbetade kontroller i processerna som är funktionella och effektiva kan därigenom upptäckas och åtgärdas i förebyggande syfte. Uppföljningen av intern kontroll avseende kontrollmoment bör därför vara inriktad på att kontrollera följsamhet till de redan inarbetade kontrollerna i processerna samt identifiera brister i dessa kontroller.

Vi är tveksamma till om det som nämnden valt att följa upp är faktiska kontrollmoment då dessa saknar löpande uppföljning under året.

Vi rekommenderar nämnden att se över arbetet med intern kontroll.

⁶ 2018-10-25 § 108

Härnösands kommun

Grundläggande granskning - Skolnämnden

2019-11-21

4 Risker identifierade av nämnden

Nämnden har identifierat det ekonomiska läget, kompetens- och resursbrist och eventuell nedläggning av skolor utanför tätorten som utmaningar. Vidare framkommer även utmaningen med mobbning, förtryck och psykisk ohälsa som risker.

Datum som ovan

KPMG AB

Klara Engström
Kommunal revisor

Lena Medin
Certifierad Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.